

Таблиця 2

Порівняння змін статевих відмінностей у прояві компонентів психологічної готовності до професійної діяльності курсантів

Компоненти психологічної готовності до професійної діяльності	Mean (жінки, 2014 р.)	Mean (чоловіки 2014 р.)	Mean (жінки, 2017 р.)	Mean (чоловіки 2017 р.)
мотиваційний	59,27	50,69	50,44	50,88
когнітивний	38,27	35,28	32,79	33,95
морально-вольовий	64,00	58,75	44,85	44,08
організаційний	45,87	40,22	34,66	37,08
здатність до самоуправління	35,63	30,44	25,28	25,75
комунікативний	34,13	32,69	22,87	22,44

Література:

1. Угрин О.Г. Психологічна готовність курсантів ОВС до професійної діяльності / О.Г. Угрин // "Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії поліції і населення в соціумі": колективна монографія: ЛьвДУВС, 2017. – С. 468 – 487.

УДК 159.923.2:331.54

*Ямчук Таїса Юріївна
Чакава Мар'яна Анатоліївна
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна*

ПРОФЕСІЙНІ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Проблема розвитку професійних якостей розглядалась у працях широкого кола науковців, зокрема у вітчизняних дослідженнях цим питанням займалися: Н.В.Алішева, Б.Г.Ананьєв, В.О. Бодрова, Є.О. Климова, Е.Ф.Зеер А.А., Деркач, В.Г. Зазикін, Н.В. Кузьміна, Ю.Н. Кулюткіна, В.Г. Лооса, А.К. Маркова, В.Д. Шадрікова, О.І. Щербакова, І.Д. Бех, Н.С. Бодров, А.В. Брушлинський, Н.С. Глуханюк, А.В. Карпов, С.Л. Рубінштейн, В.М. Шепель, Є.О. Якубі та ін.

Розвиток професійних якостей є однією з найважливіших умов досягнення високого рівня професіоналізму, тому у наш час вони активно досліджуються українськими дослідниками, серед яких: Г. Балл, Р.С. Гуревич, О.Г. Мороз, К.К. Платонов та ін [1].

Проте, незважаючи на значну увагу дослідників до проблеми розвитку професійних якостей вона залишається недостатньо вивченою. Метою нашого дослідження було теоретично проаналізувати та емпірично дослідити особливості розвитку професійних якостей особистості майбутнього фахівця економічної сфери.

Аналіз провідних досліджень дозволив розкрити зміст поняття «професійні якості», таким чином можемо зазначити, що професійні якості - це інтегрована сукупність професійних і особистісних якостей, яка виникає внаслідок трансформації професійно важливих знань, вимог і вмінь в особистості та виявляється у більш ефективній діяльності. Відповідно до цього визначення, професійні якості майбутнього фахівця - це індивідуальні особливості, що сприяють формуванню у людини позитивного ставлення до своєї професії і людям, з якими він працює, прагнення до особистісного зростання, професійного вдосконалення [2]. Професійні якості фахівця відповідають на такі життєво важливі прояви, як самоактуалізація, самостійність, здатність обирати та розв'язувати проблеми, усвідомлювати своє професійне Я, визначати власну життєву позицію, долати труднощі, керувати своєю поведінкою та діяльністю [3].

Для дослідження професійних якостей у студентів та працівників ми використали методика «Діагностика самоактуалізації особистості» (А.В. Лазукіна). Вибірку склали студенти та працівники сфери економічних відносин, загальна кількість досліджуваних складає 60 осіб.

Актуальність дослідження саме цієї вибірки було зумовлено тим, що ми хотіли дослідити розвиток професійних якостей у групах і при цьому зробити між ними порівняння.

Дослідження показало, що 74% студентів під час навчального процесу орієнтовані на особистісне спілкування, прагнуть взаємодіяти з оточуючими, колективом - це співвідноситься із здатністю до адекватного самовираження, при цьому налаштовані на придбання знань яке поєднується із високою потребою в пізнанні.

У той час якщо брати до уваги більш досвідчених професіоналів то в них на 89% провідними є креативність та цінності. Отримані результати свідчать, про те, що досліджувані вміють використовувати свій творчий потенціал застосовувати їх в багатьох сферах, вони живуть справжнім, не відкладають своє «життя» на потім, добре розуміють цінність життя «тут і тепер», при цьому добре усвідомлюють позитивну «Я – концепцію», яка слугує джерелом стійкої адекватної самооцінки.

Також в даному дослідженні була використана ще не менш значима діагностична методика «Тест смисложиттєвих орієнтацій» на основі якої було з'ясовано те, що майбутні фахівці студенти не в повній мірі можуть самостійно контролювати своє життя, приймати рішення оскільки проходять період навчання, але вони внутрішньо мотивовані на навчання, прагнуть до здобуття знань.

На відміну від вище наведених результатів у працівників відмічається гармонійний рівень самореалізації, високий рівень загальної осмисленості життя, локусу контролю - життя, процесу життя та цілей. Тобто це особистості, які добре розуміють сенс свого життя, мають чіткі цілі у майбутньому, насолоджуються процесом їх досягнення та задоволені своїм минулим, постійно прагнуть до особистісного росту, професійної досконалості.

Як бачимо, у вибірки студентів спостерігається досить позитивна тенденція до розвитку професійних якостей, тобто в них сформовані потенційно особистісні та базові професійні якості, які є основою підставою для навчання за певним фахом та подальшої успішної професійної діяльності, у той час для вибірки працівників характерні специфічно-професійні якості які формуються упродовж професійної діяльності залежно від специфіки роботи.

Література:

1. Волкова Н. Проблема підготовки майбутніх фахівців до управлінської діяльності / Н. Волкова // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : науково-методичний журнал. – 2002. – Випуск 1 (5). – С. 25 – 27.
2. Зеер Є.Ф. Психологія професійного розвитку: Учебн. пособие. – 2-е узд. / Є.Ф.Зеер. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 240 с.
3. Кокун О.М. Теоретичні та практичні засади психологічного забезпечення професійного становлення особистості. / О.М. Кокун // Матеріали II Всеукраїнського психологічного конгресу, присвяченого 110 річниці від дня народження Г.С. Костюка (19 – 21 квітня 2010 р.). – Т. III. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – 167 – 171 с.

РОЗДІЛ III. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

УДК 159.9.072.43

*Алмаші Світлана Іванівна,
Довганич Іванна Михайлівна
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна*

ДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Бурхливі соціально-економічні перетворення, накопичення нових знань у різних галузях науки, вдосконалення процесів виробництва, стрімка інформатизація суспільства – все це породило нові вимоги до людини. Сучасному суспільству необхідні люди, здатні не тільки співіснувати з навколишнім середовищем, але і реалізувати свій внутрішній потенціал в ньому.

Однак більша частина сучасної молоді нездатна пристосовуватися і розвиватися в умовах мінливої дійсності. Проблема дезадаптації молоді особливо актуальна, коли мова йде про майбутнє фахівця. Саме від того, як підготовлений молодий фахівець, буде залежати рівень його професійної діяльності, а, отже, рівень виконуваної роботи.

В даний час проблема адаптації студентів на початковому етапі професійної підготовки займає одне з центральних місць у психолого-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>